



Aan	:	Algemeen Bestuur
Vergadering	:	10 september 2020
Agendapunt	:	7.5, ter besluitvorming
Van	:	Dagelijks Bestuur
Onderwerp	:	Alternatieve werkzaamheden papierverenigingen

Voorstel

1. Kennis te nemen van het rapport 'Alternatieve werkzaamheden voor papierverenigingen'.
2. In te stemmen om in 2020 en het eerste kwartaal van 2021 pilots te draaien met de adoptie van verzamelcontainers en aanvullend de inzet van vrijwilligers op een mobiele milieustraat.
3. De overeenkomst met verenigingen met 1 jaar te verlengen tot 31 december 2021.

Inleiding

Aanleiding

Vanuit historie was het inzamelen van oudpapier een taak die door de verenigingen zelf werd gedaan. In 1999 is de uitvoering bij Avri ondergebracht. Door het inzetten van maatschappelijke organisaties zoals verenigingen, creëren we draagvlak voor circulariteit in de samenleving. De vrijwilligers zijn ambassadeurs van Avri en dragen het belang van afval scheiden en het schoon houden van de leefomgeving uit naar de inwoners. De samenwerking is altijd goed geweest.

Door de arbeids- en rijtijdenwet is de beschikbaarheid van chauffeurs van Avri in de avonduren afgenomen, waardoor de inzameling van papier meer overdag plaatsvindt. Niet alle papierverenigingen kunnen overdag vrijwilligers leveren. De vergoeding voor iedere vereniging is de afgelopen jaren op hetzelfde niveau gebleven. Hierdoor is de situatie ontstaan dat een deel van de huidige verenigingen een vergoeding ontvangt zonder of gedeeltelijk daarvoor een inspanning te leveren.

Avri wil deze ambassadeurs behouden voor haar doelen. Op 18 maart 2019 heeft Avri samen met de verenigingen een eerste verkenning gedaan naar een aantal kansrijke alternatieve werkzaamheden. Doel van deze bijeenkomst was om bij verenigingen te toetsen waar mogelijkheden liggen en aan welke mogelijkheden verenigingen de voorkeur geven, ook hebben verenigingen alternatieven aangedragen.

Het AB heeft op 4 juli 2019 besloten om het contract met de huidige verenigingen te verlengen tot 31 december 2020 en het jaar 2020 te gebruiken om pilots te draaien om de verbreding van taken in het basispakket met papierverenigingen daarmee mogelijk te maken. Het doel is om te komen tot alternatieven werkzaamheden om de vergoeding die de huidige verenigingen ontvangen, te kunnen waarborgen en rechtvaardigen.

Alternatieven

Op basis van de voorkeuren van de verenigingen en de praktische uitvoerbaarheid van de diverse alternatieven, zijn er vier alternatieven uitgekozen om verder uit te werken:

- Inzet van vrijwilligers bij mobiele milieustraten;
- Inzet van vrijwilligers op de milieustraat op zaterdag;
- Adoptie van ondergrondse containers;
- Zwerfafval opruimen.

Deze alternatieven zijn uitgewerkt met betrekking tot gevraagde inzet, kwalificaties, vergoedingen en randvoorwaarden. Ook is gekeken welke kansen en risico's er zijn en in hoeverre ze kunnen bijdragen aan de doelstellingen van Avri. Op basis van deze criteria zijn de adoptie van verzamelcontainers en de inzet van vrijwilligers op een mobiele milieustraat het meest kansrijk gebleken. Deze twee alternatieven dragen het meest bij aan de circulaire doelstellingen en een schonere leefomgeving, zijn praktisch het best uitvoerbaar en mogen rekenen op het meeste draagvlak bij verenigingen. De andere twee alternatieven zijn op deze onderdelen aanzienlijk minder. De inzet van vrijwilligers op de milieustraat is voor Avri een goede aanvulling, maar blijkt praktisch niet goed uitvoerbaar te zijn voor verenigingen. Zij geven aan op zaterdagen vaak geen vrijwilligers beschikbaar te hebben. Ook is de milieustraat voor veel verenigingen te ver weg en denken ze geen vaste groep te kunnen regelen die deze taken oppakken. Het opruimen van zwerfafval valt voor de meeste verenigingen af, omdat Avri maar met vier gemeenten een contract heeft

voor de openbare ruimte. En in die gemeenten zijn al veel (groepjes) vrijwilligers actief die zonder vergoeding zwerfafval opruimen (zoals zwerfafvalbrigades). De gemeenten zijn van mening dat dit teveel botst met elkaar.

De uitwerking van de alternatieven is te vinden in het rapport 'Alternatieve werkzaamheden voor papierverenigingen'.

Een aantal verenigingen heeft de suggestie gedaan om hun aansluitingen waar zij samen met Avri nu inzet op plegen, helemaal terug te geven aan Avri. Daarmee staan ze ook dat deel van hun vergoeding af. Zij hoeven dan geen alternatieve werkzaamheden uit te voeren, maar ontvangen dus wel een lager bedrag. Het belangrijkste is immers dat de tegenprestatie in verhouding staat tot de vergoeding die ze ontvangen. Vanuit de bedrijfsvoering van Avri is dit alleen mogelijk voor routes die Avri op dit moment al rijdt. Verenigingen mogen niet delen van hun route die ze nu helemaal zelf doen, terug geven aan Avri. Dit zou namelijk betekenen dat Avri allerlei versnipperde routes gaat rijden, wat de efficiënte niet ten goede komt.

Beoogd effect

Door het inzetten van maatschappelijke organisaties zoals verenigingen creëren we meer draagvlak voor circulariteit. De vrijwilligers worden ambassadeurs van Avri en dragen het belang van afval scheiden en het schoon houden van de leefomgeving uit naar de inwoners. draagt bij aan beter scheidingsgedrag van inwoners. De zichtbaarheid vanuit de vereniging is met name sterk bij de adoptie van verzamelcontainers en de mobiele milieustraat.

Door verenigingen in te zetten op deze alternatieve werkzaamheden gaan zij bovendien weer een gelijkwaardige tegenprestatie leveren voor de vergoeding die zij krijgen.

Argumenten

2.1 Deze alternatieven kunnen bijdragen aan het creëren van maatschappelijk draagvlak voor circulariteit en een schonere leefomgeving

Zo draagt de adoptie van ondergrondse containers significant bij aan een schonere leefomgeving. De verwachting is dat de hoeveelheid bijplaatsingen hierdoor daalt. Door de inzet van vrijwilligers op een mobiele milieustraat verhogen we de service voor inwoners. Hierdoor worden zij gestimuleerd het afval beter te gaan scheiden. Zo kunnen we een reductie van de hoeveelheid restafval en een toename van herbruikbare afvalstromen bereiken.

2.2 Voor deze alternatieven is het meeste draagvlak bij verenigingen

Uit de verschillende sessies met de verenigingen is gebleken dat er het meeste draagvlak is voor deze alternatieven. De adoptie van verzamelcontainers is voor bijna alle verenigingen praktisch zeer goed uitvoerbaar. In de kleinere kernen waar maar weinig containers staan, kan gekeken worden of de containers in omliggende dorpen ook geadopteerd kunnen worden.

Ook het inzetten van vrijwilligers op een mobiele milieustraat zien de verenigingen wel zitten. Het uitgangspunt is hierbij om zoveel mogelijk de vrijwilligers in hun eigen dorp of wijk in te zetten.

2.3 Door pilots te draaien kunnen Avri en verenigingen in de praktijk ervaren of het alternatief wenselijk en werkbaar is.

Het doel van de pilots is om te achterhalen of de alternatieven in de praktijk ook goed uitvoerbaar blijken en de geschatte tijdsbesteding klopt. Door goed te monitoren kunnen we bijsturen als zaken in de praktijk anders uitpakken.

3.1 Hierdoor is er tijd om in een zorgvuldig proces met verenigingen en bestuur alternatieven uit te testen

De alternatieven die zijn uitgewerkt, moeten in de praktijk worden uitgetest. Hier is tijd voor nodig. We willen de pilots gedurende een half jaar laten draaien. Na de evaluatie van deze pilots worden de alternatieven in een toekomstgericht pakket aan het Algemeen Bestuur voorgelegd.

Kanttekeningen

2.1 De verenigingen krijgen vooralsnog geen langdurige zekerheid

Nadat de pilots hebben plaatsgevonden kan hier mogelijk aan tegemoet gekomen worden. Door het langer aangaan van contracten voor verenigingen kunnen we het cafetariamodel laten groeien en kunnen we de verenigingen stimuleren te kiezen voor alternatieven.

2.2. Een deel van de verenigingen met beperkte inzet of geen inzet profiteren langer

Het voorstel is gedaan de verenigingen met de minste inzet of geen inzet als eerste alternatieven aan te bieden en te betrekken in de verschillende pilots. Deze verenigingen zijn door Avri aangewezen. Daarnaast zijn er diverse verenigingen die zich tijdens de digitale sessies van 15 en 16 juni vrijwillig hebben aangemeld. Ook deze verenigingen gaan we benaderen.

2.3 Een potentiële kostenbesparing in de uitvoering wordt niet gerealiseerd

Het overdag inzamelen van papier resulteert naar verwachting in een kostenbesparing op de uitvoering van circa € 300.000 ten opzichte van de huidige situatie die in de begroting is verwerkt. Het voordeel ontstaat door lagere personeelskosten en inzet van derde partijen. Daarentegen zullen afhankelijk van het alternatief ook weer kosten kunnen gaan ontstaan.

Communicatie

De verenigingen zijn op meerdere momenten betrokken bij de uitwerking van deze alternatieven: op 9 maart 2020 in een werkgroep met 30 verenigingen en op 15 en 16 juni via digitale sessies waarbij alle verenigingen waren uitgenodigd. De uitkomsten van deze bijeenkomsten zijn opgenomen in het rapport. In bijlage 2 en 3 zijn de verslagen van de bijeenkomsten opgenomen. Ook de leden van het vakberaad zijn betrokken bij het tot stand komen van de rapportage en waren aanwezig bij de digitale sessies op 15 en 16 juni.

De verenigingen worden op de hoogte gesteld van het besluit van het AB. De verenigingen met de minste inzet en verenigingen die zich vrijwillig hebben aangemeld worden individueel benaderd.

Financiën

Vergoeding

De totale jaarlijkse vergoeding voor verenigingen (€ 713.000) is reeds verwerkt in de begroting van Avri (programma Basispakket). Het uitgangspunt is dat alle verenigingen weer een gelijkwaardige tegenprestatie gaan leveren voor deze vergoeding die zij ontvangen.

Kosten

Onderstaand een indicatie van de financiële consequenties per alternatief:

- Adoptie van verzamelcontainers: De kosten voor Avri zit het in het eenmalig faciliteren van materialen. De vereniging ontvangt een eenmalig bedrag van €60,00 om materialen van te kopen. Van alle verenigingen zijn er voor 58 verenigingen voldoende containers in de buurt om te adopteren (zie bijlage 2 van het rapport). Dit zorgt voor een maximaal bedrag van ongeveer €3.500,00.
- Mobiele milieustraat: De kosten bij de mobiele milieustraat zitten met name in de eenmalige aanschaf. Een mobiele milieustraat is relatief goedkoop tijdelijk te realiseren door het ombouwen van een bestaand voertuig. Als dit alternatief structureel wordt zal een investering nodig zijn van ca. €70.000.
- Inzet van vrijwilligers op de milieustraat op zaterdag: De personeelskosten voor Avri verlagen als de inhuurkrachten van Timing niet meer nodig zijn. Wanneer Avri alle inhuurkrachten van Timing zou vervangen door vrijwilligers, bespaart Avri €179.379,20 per jaar. Naast de mogelijke besparingen, zijn er ook kosten voor werkkleding (ca. €150 per setje).
- Opruimen van zwerfafval: De kosten voor Avri zit hem in het eenmalig faciliteren van materialen (grijpstok, veiligheidshesje, handschoenen en zakken). Dit bedraagt per vereniging ca. €60,00.

Uitvoering

De verenigingen met de minste inzet en verenigingen die zich vrijwillig hebben aangemeld worden benaderd voor de pilot. Per vereniging wordt gekeken hoeveel containers zij kunnen adopteren in de omgeving. Dit wordt afgestemd op de benodigde aantal uren. Met verenigingen die gevestigd zijn in de kernen waar de mobiele milieustraat komt, worden afspraken gemaakt over hun inzet.

Bijlagen

1. Rapport 'Alternatieve werkzaamheden papierverenigingen'
2. Verslag werkgroep met verenigingen op 9 maart 2020
3. Verslag digitale sessies met verenigingen op 15 en 16 juni 2020